

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A

Anul școlar 2019 – 2020

Probă scrisă

Limba și literatura română

Model

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

40 de puncte

Citește următorul text:

A fost odată ca niciodată, când n-ar fi, nu s-ar povesti: când se potcovea puricele cu nouăzeci și nouă oca de fier și tot îi sta călcâiul gol!

A fost odată un împărat, bogat nevoie-mare. Ş-avea o fată frumoasă, frumoasă, atât de frumoasă că la soare te puteai uita, iar la dânsa ba.

Părul său era cu totul și cu totul de aur, d-ai fi zis că e o zână. Dar nu putea s-o scoată afar' din casă, din pricina unui zmeu, că de multe ori se cercase s-o răpească și să fugă cu dânsa.

Așa azi, așa mâne, până ce, urându-i-se fetei cu atâta pază, într-o zi se rugă de tat'su s-o scoată și pe ea măcar un ceas la lume. Se-mpotrivi-mpăratul deocamdată; dar, după ce se gândi și se răzgândi, văzând că n-are încotro, „cum i-o fi ursita!” își zise el în sine-și. Și o scoase la lume, dup-atâta plânset și rugămintă.

Dar abia făcuseră câțiva pași, pe marginea pârâiașului ce șerpuia-n vecinătate, când deodată se pomeniră că vine un nor cu fulgere și tunete. Până să se adăpostească de ploaie, un vârtej luă fata, se făcu nevăzut și o duse la casa zmeului, întoarsă cu gura spre prăpăstii.

În zadar plânse și se obidi împăratul, că n-avu ce să facă. Așa-i fusese scris! Numai atât îl frământa, că nu știa unde se află, nici dacă e vie ori moartă. Se hotărî dar să dea sfară-n țară, să se cerceteze pretutindeni, cu nădejdea că doar o da peste locul unde-ar fi ascunsă.*

Tot p-atunci s-află, în partea locului, un crai cu doi feciori, frumoși de-ți era dragă lumea cu dânsii. Și, fiindcă mulți îmblaseră-n deșert să găsească pe fata de-mpărat, vrură să-și încerce și ei norocul, că așa se făgăduise-mpăratul: să-i dea jumătate din împărăție și pe fiică-sa de nevastă cui s-o învrednici s-o aducă. Veniră dar la curtea-mpărătească, spuseră cine sunt și care le e gândul, cerură apoi parale de cheltuială și haine de premeneală* și plecară amândoi pe câte-un cal bidiviu*, ce fugea ca vântul și ca gândul.*

Merseră, merseră și iar merseră cale lungă să le-ajungă, până intrară-ntr-o vale, unde o babă cu două fete semănau la mac, de parcă n-ar fi fost în firea lor.

— Bună ziua, bătrâno! la spune-ne unde duce drumul?

— La casa zmeului, măculiță. Dar ce cătați într-acolo?

— Să luăm pe fata de-mpărat și s-o ducem de unde a răpit-o.

— Știți ce? Eu vă-ndemn să vă-ntoarceți înapoi, că... de!... pe mulți am văzut ducându-se, dar pe niciunu-ntorcându-se!

— Ba e vorbă! Ei s-au dus câte unul-unul, și d-aia i-a răpus zmeul, pe când noi mergem doi deodată și n-are ce ne face.

— Atunci adăstați* să vă spun o vorbă și să vă dau ajutorul ce m-oi pricepe...

— N-avem vreme, bătrâno; n-avem vreme. Să ne vedem sănătoși peste trei zile!

Și, dând pinteni cailor, porniră ca vântul și ca gândul, până ajunseră pe un deal, de unde se zărea muntele zmeului. Aci începură să simtă răcoare; din răcoare se făcu frig și din frig un ger așa de cumplit, că nu mai putură merge. Se deteră jos de pe cai, să se adăpostească, dar amândoi încremeniră sub o stană de piatră.

Multă vreme trecuse la mijloc și-mpăratul, văzând că nicio veste nu i se mai aduce, se hotărî să mai trămită și pe alții.

***, *Viteazul cu mâna de aur*, cules de Gh. Dem. Teodorescu

*se obidi – se necăji, se amări

*în deșert – inutil

*premeneală – schimburi; haine curate cu care te schimbi

*bidiviu – cal tânăr, iute și frumos

*adăstați – așteptați

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: văzând, nădejdea. **4 puncte**
2. Menționează rolul virgulei în secvența: — *Bună ziua, bătrâno!*. **4 puncte**
3. Explică modul de formare a cuvintelor subliniate din secvențele: *Părul său era cu totul și cu totul de aur* și *Dar abia făcuseră câțiva pași pe marginea pârâiașului*. **4 puncte**

4. Transcrie două cuvinte care conțin diftong din secvența: *Tot p-atunci s-afla în partea locului un crai cu doi feciori frumoși.* **4 puncte**
5. Formulează, în câte un enunț, două idei principale/secundare din textul dat. **4 puncte**
6. Precizează, într-un enunț, un motiv pentru care bătrâna îi îndeamnă pe cei doi feciori să se întoarcă din drum. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să motivezi apartenența la specia literară *basm popular* a textului dat. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să precizezi patru trăsături ale basmului popular;
- să prezinți detaliat două trăsături ale basmului popular, valorificând fragmentul dat;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti precizarea privind numărul minim de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea

36 de puncte

Citește următorul text:

Tramvaiele, clădirile vechi, spectacolul străzii, amestecul cultural-istoric, care vă duce cu gândul la Africa sau Brazilia, toate fac din Lisabona un oraș care vă îndeamnă să stați cât mai mult cu aparatul de fotografiat la ochi. Străduțele sale în pante sunt urcate pieptiș de vechi tramvaie, emblema turistică a orașului. Vă veți minuna cum reușesc și că trebuie să vă lipiți de perete când trec tramvaiele, întrucât străzile sunt foarte înguste în anumite zone... Rețeaua de tramvaie vechi, cu ferestre cu ramă din lemn și fără geamuri, unele dintre ele având peste 70 de ani și care, aproape la orice oră din zi sunt aglomerate – în cea mai mare parte de turiști – este cea mai mare atracție a orașului. În orice altă parte a lumii, aceste tramvaie se pot vedea doar la muzeu. Aici vă plimbați cu ele. [...]

Dar Lisabona e un oraș care merită din plin și să fie luat la picior – și nu neapărat cu hartă. În afara zonelor turistice clasice, cum ar fi Praça do Comércio sau Rossio, este o experiență absolut încântătoare să vă rătăciți prin labirintul de străduțe din cartiere precum Bairro Alto (Cartierul de Sus) sau prin Alfama, ale cărui origini maure se văd și azi. Atenție însă că orașul are multe pante (este construit pe nu mai puțin de șapte coline), deci e absolut necesară încălțăminte comodă.

Elena Drăghici, *Tramvaiele din Lisabona*, www.natgeo.ro

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
– un motiv pentru care Lisabona este un oraș atractiv pentru turiști;
– numărul de coline din care este alcătuit relieful orașului. **4 puncte**
2. Scrie numele autoarei și titlul articolului din care este extras textul de mai sus. **4 puncte**
3. Menționează genul și cazul substantivelor subliniate în textul dat. **4 puncte**
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate, menționând partea de vorbire prin care se exprimă: *Străduțele sale în pante sunt urcate pieptiș de vechi tramvaie, emblema turistică a orașului.* **4 puncte**
5. Transcrie două propoziții subordonate diferite din fraza următoare, precizând felul acestora: *Vă veți minuna cum reușesc și că trebuie să vă lipiți de perete când trec tramvaiele, întrucât străzile sunt foarte înguste în anumite zone.* **4 puncte**
6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții în care să existe o propoziție subordonată predicativă, introdusă prin adverbul relativ *când*. **4 puncte**

B. Redactează o narațiune de 150 – 300 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare petrecută într-un oraș aglomerat. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a faptelor;
- să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti precizarea privind numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

Veți primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziției – 2 puncte; coerența textului – 2 puncte; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 puncte; respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 3 puncte; așezarea corectă a textului în pagină – 1 punct; lizibilitatea – 1 punct).